

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu ve složení: JUDr. Lenka Matyášová, JUDr. Vladimír Veselý, Mgr. MUDr. Radan Kuča, JUDr. Jindřich Psutka, JUDr. Gabriela Vilímková a Mgr. Martina Douchová, projednal dne 25. 9. 2012 návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudních exekutorů ze dne 14. 5. 2012 podaný **předsedou kontrolní komise Exekutorské komory ČR** proti **Mgr. J. H.**, soudnímu exekutorovi, Exekutorský úřad Brno-město, Hlinky 41/104, Brno,

t a k t o :

Kárné řízení pro skutek spočívající v tom, že v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 030 EX 10837/08 soudní exekutor vydal exekuční příkaz čj. 030 EX 10837/08-23 příkázáním pohledávky z účtu proti osobě odlišné od osoby povinného proti

kárně obviněnému soudnímu exekutorovi
Mgr. J. H.,
Exekutorský úřad Brno-město, Hlinky 41/104, Brno

s e podle ust. § 14 písm. a) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. v platném znění.

z a s t a v u j e,

neboť kárná žaloba byla podána opožděně.

O d ů v o d n ě n í:

Kárný žalobce podal dne 16. 5. 2012 u Nejvyššího správního soudu, jakožto kárného soudu (ust. § 3 zák. č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů), kárnou žalobu ze dne 14. 5. 2012., ve které činí soudního exekutora vinným pro skutek, že dne 4. 1. 2011 vydal prostřednictvím svého kandidáta JUDr. J. Ř.

exekuční příkaz čj. 030 EX 10837/08-23 příkázáním pohledávky z účtu X u České spořitelny, a.s., kde v záhlaví je sice uveden povinný J. H., (s uvedením RČ), ale ve výroku je uveden povinný J. H. (s uvedením odlišného RČ), tj. osoba odlišného příjmení a rodného čísla. Soudní exekutor následně provedl exekuci a vydal oznámení o skončení exekuce.

Kárný žalobce uvádí, že se soudní exekutor svým postupem dopustil kárného provinění spočívajícím v hrubém porušení ust. § 36 odst. 3 exekučního řádu, prováděl-li exekuci proti jinému než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný; soudní exekutor provedl exekuci proti osobě jiného příjmení a rodného čísla než byla uvedena v usnesení o nařízení exekuce, tj. v rozhodnutí soudu, kterým je při provádění exekuce zcela vázán, dále porušil ust. § 48 písm. d) a § 49 exekučního řádu tím, že označil v exekučním příkaze jako účastníka řízení třetí osobu a stejně tak označil jako účet povinného účet třetí osoby. Soudní exekutor rovněž porušil ust. § 13 exekučního řádu, obhajoval-li postup svých zaměstnanců a jím řízeného úřadu spočívající ve ztotožnění povinné osoby v rozporu s usnesením o nařízení exekuce a následném vydání exekučního příkazu vůči třetí osobě.

Kárně obviněný předně stran vymezeného skutku vysvětlil, jak k předmětné situaci došlo a namítá, že pro uvedený skutek je dána kárná odpovědnost exekutorského kandidáta, který exekuční příkaz vydal. V dané věci kárně obviněný zmocnil svého kandidáta k provedení jednotlivých činností v předmětném exekučním řízení; v této souvislosti konstatuje, že dne 29. 5. 2012 obdržel kárnou žalobu proti exekutorskému kandidátovi JUDr. Ř., jsou zde tedy v téže věci vedena současně dvě řízení; takový postup považuje soudní exekutor za porušení zásady ne bis in idem.

Kárně obviněný soudní exekutor současně namítá, že kárná žaloba byla podána po uplynutí zákonné lhůty stanovené v § 117 odst. 3 exekučního řádu; tvrdí, že okamžik, od kterého lhůta počala běžet, nastal dne 10. 10. 2011, kdy stížnost byla doručena Exekutorské komoře, tj. i kontrolní komisi, která jako poradní orgán prezidia Komory připravuje podklady a navrhuje opatření týkající se vyřizování stížností na exekutory. Ve stížnosti bylo zcela přesně popsáno jednání, které stěžovatel považoval za nesprávné a které shodně kárný žalobce vymezil poté v žalobě jako kárné provinění. Soudní exekutor doručil své vyjádření ke stížnosti Exekutorské komoře dne 24. 10. 2011, přičemž v něm vysvětlil okolnosti vydání předmětného exekučního příkazu, přitom provedení exekuce stěžovatelem uvedeným způsobem nezpochybnil; kárný žalobce tak měl veškeré informace potřebné proto, aby kárnou žalobu podal; ostatně tyto také nakonec v kárné žalobě uplatnil.

Kárně obviněný nesouhlasí s tvrzení kárného žalobce v návrhu, že od 10. 10. 2011 do podání kárné žaloby (16. 5. 2012) prováděl přípravné úkony v délce dvou měsíců, neboť veškeré informace uvedené v žalobě mu byly známy již z podané stížnosti, z listin předložených stěžovatelem a z vyjádření soudního exekutora ze dne 24. 10. 2011. Výzvu kárného žalobce ze dne 4. 1. 2012 považuje kárně obviněný za zcela irrelevantní, prekluzivní lhůta k podání kárné žaloby uplynula dle názoru kárně obviněného již dne 25. 4. 2012, kdy kárný žalobce obdržel vyjádření kárně obviněného.

Kárný senát dříve než přistoupil k projednání věci in meritum a prior se musel zabývat námitkou prekluze, kterou kárně obviněný uplatnil.

Kárný žalobce v návrhu předestřel časový průběh následovně:

Dne 10. 10. 2011 podal J. H. stížnost k Exekutorské komoře ČR na kárně obviněného s tím, že tento provedl exekuci proti jiné osobě, než proti které byla nařízena, dále vylicil průběh neúspěšných jednání s kárně obviněným.

Dne 26. 10. 2011 se kárně obviněný vyjádřil tak, že svůj postup ve věci považuje za zcela v souladu se zákonem, když povinného bylo možno údajně nezpochybnitelně ztotožnit dle jména, příjmení, adresy, přičemž neshodu v rodném čísle vysvětlil kárně obviněný tak, že dle něj se nejedná o obligatorní náležitost soudního rozhodnutí; neshodu v příjmení nevysvětlil. Věc byla v rámci EK ČR postoupena členovi kontrolní komise JUDr. J. P. dne 20. 12. 2011, který věc předal kárnému žalobci Mgr. M. R. k podání kárné žaloby; tento mezitím odstoupil a novým kárným žalobcem byl s účinností od 1. 4. 2012 zvolen JUDr. J. P. Dne 1. 4. 2012 jmenovaný vyzval kárně obviněného k nápravě závadového stavu a k prokázání přijetí pracovněprávních opatření vůči osobě, která provedla chybné ztotožnění povinného.

Kárně obviněný se dne 4. 5. 2012 vyjádřil tak, že nápravu sice sjednal a vrátil prostředky J. H. a omluvil se, avšak se stále nedomnívá, že by jeho postup byl v rozporu se zákonem. Stejně tak odmítl sdělit skutečnosti ohledně pracovněprávních opatření vůči osobě, která provedla chybné ztotožnění povinného.

Kárný žalobce konstatuje, že lhůta pro podání kárné žaloby končí nejméně dne 10. 6. 2012, když v období od 10. 10. 2011 do podání kárné žaloby byly činěny přípravné úkony směřující ke zjištění, zda došlo ke kárnému provinění, a to v době 2 měsíců.

Kárný senát argumentaci kárného žalobce stran dodržení lhůty k podání kárné žaloby nepřisvědčil.

Z předloženého spisového materiálu je nesporné, že stížnost na postup kárně obviněného, včetně veškerých písemností prokazujících jeho jednání v kopii přiložených, byla Exekutorské komoře ČR doručena dne 10. 10. 2011. Dále se ze spisu podává, že kárně obviněný reagoval na žádost Exekutorské komory ČR ze dne 11. 10. 2011 ve věci podané stížnosti a k této se vyjádřil, skutečnosti ve stížnosti uvedené nepopíral, současně přiložil listiny osvědčující úkony, které byly v řízení provedeny, přípisem ze dne 24. 10. 2011, čj. 030 EX 10837/08-46, který byl EK ČR doručen dne 26. 10. 2011 (nikoli 25. 10. 2012, jak uvádí kárně obviněný). Od tohoto data nebyly ze strany kárného žalobce činěny žádné úkony směřující k prověřování stavu věci a k jejímu doplnění; za takový úkon nelze považovat tvrzenou výzvu k nápravě, neboť takový úkon nemá zcela žádnou souvislost se zjišťováním skutkového stavu věci, tedy toho, zda se tvrzený skutek zakládající kárné provinění stal, tj. zda se kárně obviněný dopustil jednání, které je mu kladeno za vinu; tato skutečnost byla kárnému žalobci známa již z vyjádření kárně obviněného, který skutkový stav nikterak nerozporoval, pouze stav věci odůvodnil; spáchání skutku rovněž musel kárný žalobce presumovat, požadoval-li přijetí opatření k nápravě.

Podle ustanovení § 117 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti musí být kárná žaloba podána do 6 měsíců ode dne, kdy se kárný žalobce o kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy ke kárnému provinění došlo. Do šestiměsíční lhůty se nezapočítává doba, po kterou se provádějí přípravné úkony k prověření, zda ke kárnému provinění došlo, nejvýše však v délce dvou měsíců.

Subjektivní lhůta 6 měsíců i objektivní lhůta 3 roky jsou lhůty prekluzivní, to znamená, že jejich uplynutím zaniká právo podat kárnou žalobu. Termín dozvědět se o kárném provinění přitom neznamená, že již v tomto okamžiku musí být najisto podstaveno, že k jednání zakládajícímu kárné provinění došlo; zde postačí, že vzniklo důvodné podezření, že se tak stalo. Prokázání toho, že ke kárnému provinění došlo, a kdo je za ně odpovědný je až předmětem kárného řízení. Významný je proto okamžik vědomosti kárného žalobce o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní i jejich předběžné právní hodnocení v tom směru, zda je zde dáno důvodné podezření, že ke kárnému provinění došlo či nikoli. Byť jde o subjektivní lhůtu, je nutno „vědomí“ kárného žalobce, tedy v daném případě předsedy kontrolní komise EK ČR, založit na objektivní skutečnosti, tj. na datu, kdy EK ČR došla stížnost na postup exekutora, která svým konkretizujícím obsahem zcela dostačujícím způsobem skutek popisovala, a to s přihlédnutím i k tomu faktu, že skutkové okolnosti nebyly následně zpochybněny ve vyjádření samotného exekutora. Nelze dovozovat, že běh zákonné subjektivní lhůty k podání návrhu na kárné řízení počíná teprve dnem, kdy konkrétnímu členovi kontrolní komise (zde předsedovi) byla např. oficiálně předána informace o podané stížnosti, neboť tím by počátek běhu uvedené lhůty se nutně stal věcí nahodilosti. Byl-li kárně obviněný vyzván k vyjádření se ke stížnosti, přitom současně předložil relevantní listiny, implikuje nicméně tento postup, že lhůta k podání návrhu začíná běžet již dnem, kdy se o konkrétním případě kárný žalobce dozvěděl, tedy stížnost obdržel. Počátek běhu lhůty nemůže být v žádném případě odvislý až od okamžiku předání věci předsedovi kontrolní komise, která je poradním orgánem prezidia Komory při provádění jeho dohledové pravomoci. Z logiky věci předseda kontrolní komise, jakožto její řídicí „orgán“, se o podání stěžovatele, v němž byly činěny ze strany komise další úkony (výzva k vyjádření se) musel dozvědět minimálně tehdy, věděli-li o něm členové komise, kteří s kárně obviněným komunikovali, nejpozději však dne 26. 10. 2011, kdy bylo doručeno vyjádření kárně obviněného, které skutkový stav postavilo najisto.

Kárný senát již ve svém rozhodnutí ze dne 10. 11. 2010, č. j. 15 Kse 3/2010 - 63 konstatoval, že *„(p)očátek běhu lhůty nemůže být v žádném případě odvislý až od okamžiku předání věci ministru spravedlnosti poté, kdy se k ní až po prošetření stížnosti příslušnými odděleními ministerstva, tato vyjádří a předloží stanovisko, tedy od zcela neuchopitelných postojů pracovníků (např. jejich odbornosti, znalosti práva, pracovitosti, pohotovosti nebo od personálního obsazení). S takovými právně irrelevantními skutečnostmi počátek běhu lhůty stanovené pro zahájení kárného řízení nelze spojovat, neboť by tím byl popřen především ústavněprávní požadavek právní jistoty. Lhůta 6 měsíců je zcela postačující k tomu, aby podaná stížnost byla vyhodnocena a vyvozeny z ní případné závěry a zpracovány podklady, ze kterých se podává důvodnost k podání kárné žaloby.“*

V projednávané věci není sporu ani pochyb o tom, že kárný žalobce se dozvěděl o zcela konkrétním konání exekutora, tzn., dozvěděl se o konkrétním skutku, tak jak byl popsán, již z podání stěžovatele ze dne 6. 10. 2011 označeného jako stížnost na postup exekutora, které bylo EK ČR doručeno dne 10. 10. 2011. V něm přitom stěžovatel dostatečným způsobem vyjádřil své důvodné podezření, že došlo k porušení zákona, přitom stěžovatel zcela přesně identifikoval předmětnou provedenou exekuci, popsal postup exekutora. V podané stížnosti byly detailně specifikovány veškeré listiny stran předmětné exekuce spisovými značkami, veškerá tvrzení ve stížnosti uvedená byla doložena listinnými důkazy, ke stížnosti byly přiloženy listiny obsahující skutečnosti, o které se stížnost opírá.

Soudní exekutor zaslal dne 26. 10. 2011 své vyjádření, v němž nečiní nikterak sporným skutek, který byl ve stížnosti popsán, vysvětluje zde pouze důvody svého jednání s tím, že je nepovažuje za nesprávné ani odporující zákonu. V příloze k vyjádření rovněž doložil listiny s věcí související. Minimálně od tohoto data, kdy bylo postaveno vyjádřením kárně obviněného najisto, že uvedený skutek se stal tak jak bylo ve stížnosti uvedeno, je třeba počítat běh subjektivní lhůty dle § 117 odst. 3 exekučního řádu, lhůta tedy skončila dne 26. 4. 2012.

Kárný senát má za to, že již dne 26. 10. 2011, kdy nebylo sporu o tom, zda a kým došlo k tvrzenému jednání contra legem, měl k dispozici kárný žalobce dostatek informací pro podání kárné žaloby. Od data 26. 10. 2011 však nebyly konány žádné úkony, které by bylo lze považovat *in eventum* za přípravné úkony nezbytné pro podání kárné žaloby a k nimž by bylo lze ve smyslu ust. § 117 odst. 3 exekučního řádu přihlídnout. Podle cit. ustanovení se do šestiměsíční lhůty nezapočítává doba, po kterou se provádějí přípravné úkony k prověření, zda ke kárnému provinění došlo, nejvýše však v délce 2 měsíců. (max. by bylo možno zohlednit pouze dobu od vyžádání stanoviska kárně obviněného ke stížnosti do jeho doručení EK ČR, tj. 11. 10. 2012 do 26. 10. 2012). Toto omezení brání tomu, aby nebyly podávány nepodložené kárné žaloby (tak tomu však není v případě, je-li jak stížnost tak i vyjádření exekutora, který nadto své jednání nezpochybní, podložena listinnými důkazy) a také zbytečnému a neodůvodněnému prodlužování subjektivní lhůty k podání kárné žaloby. Uvedené ustanovení však zásadně nelze interpretovat tak, že lhůta pro podání žaloby, jsou-li činěny přípravné úkony, je 8 měsíců. Úkony, které má citované ustanovení na mysli, nelze však přitom rozumět jakékoli úkony, ale pouze takové úkony, které jsou důvodné a nezbytné pro podání kárné žaloby, tedy takové úkony, kterými se zejm. zjišťuje a priori, zda se vůbec popsáný skutek stal, tak jak je v podaném podnětu popsáno a zda lze z podnětu (stížnosti) bez dalšího vycházet. I tyto úkony je však třeba činit bez zbytečného odkladu, tedy vždy již v šestiměsíční lhůtě. Pouze o dobu, po kterou jsou takové úkony prokazatelně činěny, se staví šestiměsíční lhůta a pouze o tuto dobu, po kterou se tak děje, se fakticky šestiměsíční lhůtu prodlouží, maximálně však o dva měsíce. V této souvislosti lze konstatovat, že není zřejmé, jaké přípravné úkony, k prověření jakých skutečností, v jakém rozsahu a zda tedy vůbec, byly třeba provést, a to zvláště k přihlídnutím k tomu, že kárná žaloba zcela bez dalšího převzala zjištění i hodnocení obsažené ve stížnosti.

Kárný senát má v projednávané věci za to, že již v okamžiku podání stížnosti a poté i z vyjádření obviněného exekutora měl kárný žalobce nejpozději dne 26. 10. 2011

(doručení vyjádření kárně obviněného) dostatek nesporných a relevantních informací pro podání kárné žaloby, přitom od této doby nečinil žádné úkony, které by bylo lze považovat za přípravné úkony nezbytné pro podání kárné žaloby, které by bylo lze zohlednit ve smyslu ust. § 117 odst. 3 exekučního řádu Lhůta pro podání kárné žaloby tak končila 26. 4. 2012, resp. i při zohlednění doby, po kterou běžela lhůta k vyjádření se kárně obviněného k návrhu (tj. 15 dnů), tato skončila dne 11. 5. 2012. Byla-li kárná žaloba podána až dne 16. 5. 2012, byla podána opožděně.

Vzhledem k tomu, že kárná žaloba byla podána po zákonem stanovené lhůtě, kárný senát v souladu s ust. § 14 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů) řízení o kárném návrhu zastavil a návrhem in meritum se nemohl zabývat.

Obiter dictum:

Nad rámec uvedeného považuje kárný senát za vhodné korigovat názor kárně obviněného stran uplatnění zásady *ne bis in idem*.

Zásada *ne bis in idem* je ústavně zakotvena v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, podle kterého nemůže být nikdo trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Téměř identicky je tato úprava promítnuta do § 11 odst. 1 písm. f) trestního řádu, podle kterého trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno proti tomu, proti němuž dřívější trestní stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo rozhodnutím soudu nebo jiného oprávněného orgánu pravomocně zastaveno, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno. Omezení dané uvedenou zásadou je však nutno vztahovat vždy k témuž pachateli a témuž skutku. V případě kárně obviněného soudního exekutora se však o takový případ nejedná, neboť kárné návrhy byly podány a řízení jsou vedena proti dvěma pachatelům, resp. obviněným. (neexistuje totožnost skutku a pachatele). Jakkoli by tedy např. nemusel být shledán soudní exekutor vinným ze spáchání skutku, který lze přičítat exekutorskému kandidátovi nebo koncipientovi (např. překročil-li tento rozsah zmocnění, apod.), u nichž je založena samostatná kárná odpovědnost (na rozdíl od jiných zaměstnanců, za které odpovídá soudní exekutor bezvýhradně), není ještě vyloučena kárná odpovědnost soudního exekutora z důvodu jiného, resp. pro skutek odlišné kvalifikace (např. § 13 exekučního řádu předpokládá odpovědnost za chod úřadu, kontrolu a dohled nad všemi zaměstnanci, ...). Jinými slovy samotná skutečnost, že pro určitý skutek je kárně obviněn kandidát či koncipient soudního exekutora ještě sama o sobě bez dalšího nevylučuje možnost podat kárnou žalobu i na soudního exekutora.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** přípustné odvolání (§ 21 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů).

V Brně dne 25. září 2012

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně kárného senátu